

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuj
v gledališkem poslopiju.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdati do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuj za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, 1/2 strani K 16.—
1/4 strani K 8.—, 1/8 strani K 4.—
1/16 strani K 2.—, 1/32 strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 8. V Ptuj v nedeljo dne 21. aprila 1901.

II. letnik.

Vabilo

k ustanovnemu shodu

„Slovenske kmečke zveze“,

ki se bode vršil v nedeljo dne 21. aprila
ob 2. uri popoldan v gostilni V o j s k
v Ptuj.

Prebrisani „Slovenski Gospodar“.

V številki 6 «Štajerca» poročali smo mi o ža-
lostni porotni obravnavi, pri kateri je bil urednik
«Slovenskega Gospodarja» na 14 dni zopora z dvema
postoma obsojen, ker je v svojem listu razglasil laž-
ljivo sporočilo, da so nemčurji Gregorecovo hišo v
Grajeni zažgali. «Štajerc» objavil je takrat tudi govor
državnega pravdnika Nemaniča, in «Gospodar» je bil
čisto tiho in ni odgovoril nobene besede, ker mu je
štirnajst dnevni zapor in 2 posta v želodcu ležal. V
svoji 14. številki od 4. aprila pa je ubogi «Gospodar»
zopet zadobil besedo in pisal sledeče:

Dober nauk nekaterim listom. Državni prav-
dnik, gosp. dr. Nemanič je pri porotni obravnavi v Mariboru

Sosedov god.

(Veselo-žalostna pa resnična pesem od Šentjurskega Šimena zložena).

Preljubi mi bralci
Poslušajte zdaj,
Kak' grozen v nedeljo
Je bil dirn-dirn-daj!
Zakaj so se stepli,
Povedat vam čem;
En mal se bom zlegal,
Pa en mal se že smem.

Naš sosod obhajal
Spet letos je god,
In gostov je polna
Bla miza in kot.
Če lušni kmetiči
Kje skupaj sedè
Tam manjkat nikoli
Tud' godcev ne sme.

Tam jedli in pili
So, kakor je šlo;
Nazadnje se vendar
Pretepat začno.
Naš sosod to vedel
Je že od nekdej,
Zatorej povabil
Je pet jih — nič mej!

dne 13. marca «s svetim navdušenjem» izgovoril te-le vele-
pomenljive besede o lastnosti dobrih časnikov: «Ne pravi se
zastonj, da je tisek velemoč. V resnici je storil tisek veliko
dobrega in velikega za narode, da, dober tisek je narode velike
storil, ker se je boril za opravičeno prostost in razširjal omiko.
Ako tisek to svojo dolžnost spolnjuje, tedaj klobuk z glave
pred njimi. Ako se pa spozabi ter ščuva stanove proti sta-
novom, narode proti narodom, kako škodljivo je tedaj njegovo
počenanje! Kako škodljivo deluje tak tisek, naj pojasnim z
vzgledom. Nekdo je n. pr. razžaljen v časniku in to razžaljenje
se raztrobi po celem svetu. Tu in tam se še včasih preklčiče,
toda kdo ve, koliko od onih, ki so brali obrekovanje, bere
tudi popravek, ki bi naj rešil čast razžaljenemu. Pred vsem
se pa obračam proti oni podpihujuči sili tiska, proti onemu
načinu, ki stopinjo za stopinjo, kapljo za kapljo vliiva strup,
da tako doseže zlo.» — Res, zlate besede, katere bi se naj
debelo zapisale po vseh stenah v uredništvih «Marburger
Zeitung», «Pettauer Zeitung», «Štajerc», «Celjska vahta». Slo-
venskemu tisku, posebej «Slovenskemu Gospodarju» so bile
vedno misli, ki jih je povedal g. državni pravdnik, zvezda vod-
nica. 1. «Slovenski Gospodar» se je od svojega začetka do
danes «boril za opravičeno prostost» stajarskih Slovencev, ka-
tera jim gre po naravni in cesarski postavi kot zvestim av-
strijskim državljanom. «Marburger Zeitung» in drugi njej enaki
listi pa ne privoščijo Slovincem niti toliko prostosti, kakor je
ima uboga raja na Turškem. — 2. Naš list si je smatral vedno
kot glavno nalogo poučevati ljudstvo v njemu razumljivem
jeziku o političnih dolžnostih in pravicah, o gospodarstvu itd.
— Listi, kakor «Štajerc» in njemu enaki pa nalašč hočejo,
da slovensko ljudstvo ostane v črni temi neumnosti. Niti šole
nam ne privoščijo ti listi! «Štajerc» s svojo neumno pisarijo

Ko vsi si trebuhe A Pintarjev Joža
Dovolj napolnè, Z njo zmir se vrtil
Tedaj ti pa godba In to naš'ga Anza
„Poskočne“ začnè. Prokleta jezi.

Hej! Plešejo pari, Ko Joža spet mimo
Da kikla frèi; Se z Urško vrtil,
Prevračajo stole, Podstavi mu nogo,
Da prah se kadi. Da grozno zleti.

Pozna li kdo Uršo Pobere se Joža,
Iz naše vasi? Se vanj zakadi,
To dekle ti pleše! — Po glavi ga tolče
In včas še kadi! In v rebre tiši.

Dolinarjev Anza Prenehajo godci,
Ma Urško rad In pari stoje;
In z njo obrniti Drži se vse kisle,
Želi se enkrat. Ker tepeta se.

naravnost računa na to, da so Slovenci sami «trotli». — 3. Kdo hujska stan proti stanu, ljudstvo proti ljudstvu? Treba je le malo pogledati v celjsko vahto in njene bratce. Koliko psovk, laži, obrekovanja se je že tu nagomladilo proti raznim stanovom, zlasti duhovniškemu! Steklo sovraštvo proti Slovencec diha izvsaakega teh listov. Črnijo nas in obrekujejo, v žlici vode bi nas radi vtopili. Malopridni ljudje v Mariboru, v Ptujju, v Celju in drugod pošiljajo v te liste svoje izrodke in hujskajo pošteno meščanstvo zoper Slovence. — Naše geslo je bilo in bo: «Tuje spoštuj svoje ljubi!» — Pričakujemo, da bo gospod državni pravdnik «gledal na prste» tem umazanim listom, ki namenoma z lažmi in hujskanjem delajo za hudobno stvar, zastrupljajo srca in pamet svojih bralcev ter jih pripravljajo za odpad od vere naših očetov in naše skupne domovine Avstrije, ter pred širnim svetom jemljejo poštenje dobrim ljudem. Naši cenjeni bralci pa naj si vzamejo k srcu besede državnega pravdnika ter se naj varujejo kakor steklega psa hudobnih listov.»

O vi ubogi bralci «Gospodarjevi!» Vi mislite in verjamete zares, da je pri porotni obravnavi dne 13. marca, ko je sedel na zatožni klopi urednik «Slovenskega Gospodarja», gospod državni pravdnik Nemanč udrihal po «Marburger Zeitung», «Pettauer Zeitung», «Štajercu» in po «Celjski vahti»?! O ubožci, s katerih se «Gospodar» vsaki teden norčuje in jih nalaže. No, toraj bralci «Štajerca» vejo, da ni «Marburger Zeitung» ne «Pettauer Zeitung» in tudi ne «Štajerc» bil zatožen, ampak «Slov. Gospodar» kateri je po predlogu državnega pravdnika Nemančiča 14 dni zapora in dva posta dobil. Mi prosimo vse naše naročnike in bralce v interesu resnice in pravice, naj ubogim naročnikom «Slov. Gospodarja», kje za katerega vejo, poiščejo in jim ta dopis brati dajo, da bodejo kmetje vendar enkrat sprevideli, kako nesramno so oni od tega capinskega «Gospodarja» nalagani in zapeljani.

Kakšne konje naj redimo, težke ali lahke?

Kakor je goveja živina, prašiči itd. kmetu potrebna, ravno tako potrebna je našemu kmetu tudi konjereja. Ni pa vse edno, ako mora kmet konja

Zdaj fanti priskoč'jo / Tako tudi tepež
Obem' na pomoč, / Vendar preneha.
In začne se tepež, / Nesreče ni velke...
Ki traja do noč. / Klobuk nič ne zda!

Mirijo s'cer fante, / Le Jožetu z nosa
Pomaga pa nič; / Pretaka se kri,
Narazen ne spravi / Pa to nič ne škodi
Nobeden jih birič. / Saj dolg' se že ni.

Ker nimajo palic / Potlej se pa sprav'jo
In nimajo nož, / In začne se ples,
S klobukom pretepa / Še Anza se z Urško
Zato, moža mož. / Vrta prav za res.

Klobasa edina / Vriskaje se vračajo
Dva konca ima, / Vsak na svoj dom;
A druga stvar vsaka / Kateri so skup šli
Le en'ga pozna. / Povedal vam bom.

kupiti, ali pa, če ga sam zredi. In tudi ni vseeno, če svojega konja za nizko ceno ali drago proda. Liko kmetov dobro ve, da se za konja, ki je 3 do 4 leta star, dobi komaj 150 do 200 gld.; ve pa tudi da se za žrebeta težkega plemena, ki so stari komaj osem mesecev in ki tedaj kmeta še skoraj ne stanejo, pa tudi za tako ceno prodati zamore kakor tistega konja, ki so ga 3 do 4 leta redili. Lep zgled dajejo tisti kmetje svojim sosedom, ki v ceniti dobro konjerejo, ker oni se ne vstrašijo tudi svoje kobile tudi šest do osem ur daleč k žrebu težkega plemena goniti in tam tudi, kar se veča prigodi, da morajo 2 do 3 dni čakati, da pridejo vrsto, kar pa ni dobro, ako mora potem vbrejati kobilica še tako dolgo pot zopet nazaj narediti. Je pa to potrebno, in ali se res temu ne da odporniti. Ali je to pravilno da sta na primer v št. lenartski okraju dva žrebca težkega plemena, v ptujskem nobenega, tako da je kmet št. lenartskega okraja kateri hoče imeti lahko pleme, primoran sem priti zopet kmet iz ptujškega okraja, ki hoče imeti težko pleme, pa v št. lenartski okraj hoditi?

Kje ste Vi gospodje okrajnega zastopa, Vi Zeleniki, Brenčiči, Jurteli, Horvati in drugi! Kaj vam je potrebno, da imamo v Ptujju 8 žrebcev lahkega plemena, težkega pa nobenega. Nam se zdi, da vam je pač vseedno, ako kmet dobi za svojega konja 100 ali pa 200 goldinarjev. Seveda, vaša prva stvar je politika, gospodarstvo ubogega kmeta pa devet brig. K nam prihajajo kmetje od blizu in daleč, se pritožujejo čez to in ono.

Dragi kmetje! poskusimo v tej zadevi si pomagati kaj zboljšati.

Naše uredništvo prosi torej vse kmete, občinske odbornike, v prvi vrsti pa občinske predstojnike, naj si bojo isti naši pristaši ali nasprotniki. Kmetje naj najprvo vplivajo na svoje občinske odbornike, občinskega predstojnika, naj oni pripravijo spis prošnje za povzdigo konjereje, v njih razložijo potrebno število žrebcev težkega plemena ter take prošnje pošljejo našemu uredništvu. Mi bomo

A tiho med nami / In drugi?! Za druge
Ostane naj to, / Še sam prav ne vem,
Če zve se, — še lahko / In če bi tud' vedel,
Nabije me kdo. / Povedat' ne smem.

Ah, Urša in Anza / Že té-le me vrste
Prav srečna sta b'la, / Na vruga skrbé,
Da lahko domov / Če Anza in Joža
Sta sámečno šla. / Jih zvesta? — o je!

In Jože?! No, ta si / Potlej pa gotovo
Je Trezo izbral, / Ne bom se smejal,
Kateri dragonar / Ker Joža plačilo
Slovo je lan' dal. / Mi v rebre bo dal.

In Anza pa glavo
Potipal bo mi,
Ker sem vam povedal,
Da Urša kadi.